

รายงานการตอบกระทู้ถามสด เรื่อง การนำมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ

ถามโดย นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันพุธที่ 17 ตุลาคม 2550

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ได้กล่าวถึงสาเหตุของการตั้งกระทู้ถามสดในวันนี้ว่าเกิดจากแรงบันดาลใจ 3 ประการ คือ 1) หนังสือแจ้งข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับแถลงการณ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2) มติของที่ประชุมสภาอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 3) การประท้วงของนิสิตนักศึกษา ที่ได้ประกาศว่าจะประท้วงอดอาหารในวันที่ 15 มกราคม 2550 และรวบรวมรายชื่อ 10,000 รายชื่อ เพื่อคัดค้านการนำมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ จึงได้เสนอกระทู้ถามสดเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตอบในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ขณะนี้การประท้วงการนำมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ เกิดขึ้นมากมาย กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการอย่างไรต่อสถานการณ์ดังกล่าว และ

ประเด็นที่ 2 กรณีนิสิตนักศึกษาจะอดอาหารเพื่อประท้วง การนำมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ กระทรวงศึกษาธิการ จะดำเนินการอย่างไร

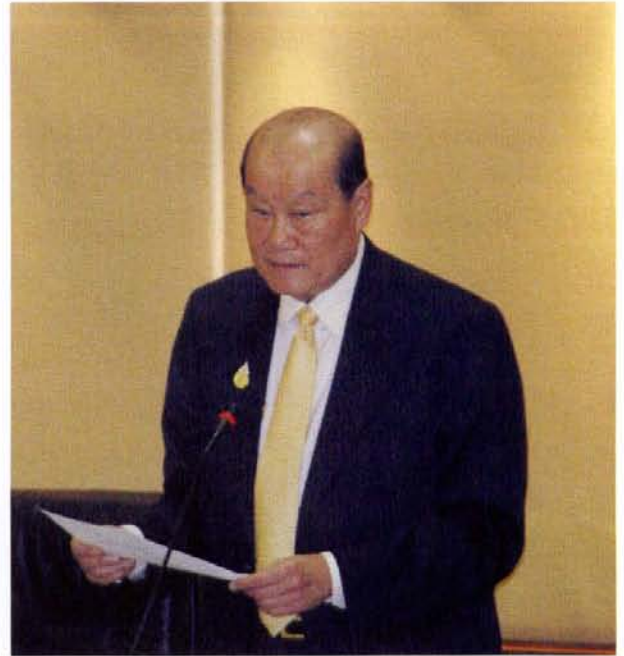
คำตอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตอบชี้แจง โดยกล่าวถึงการออกหนังสือ แจ้งเวียนให้หน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

ประเด็นการแจ้งเวียนแถลงการณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เกิดจากการติดตามเรื่องนี้มาโดยตลอด และเมื่อได้รับข้อมูลจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มทส.) จึงเห็นว่าเป็นข้อมูลอีกด้านหนึ่งที่น่าจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาในภาวะที่มีความเข้าใจแตกต่างกัน และได้ชี้แจงต่อผู้ตั้งกระทู้ถามและที่ประชุมว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการไปแล้ว 3 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 กรณีที่มีการคัดค้านการนำมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ ได้ให้มหาวิทยาลัยนำไปหารือในประชาคมมหาวิทยาลัยให้ได้ข้อยุติก่อนแล้วจึงเสนอมารใหม่ เช่น ร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ..... ร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ..... และร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ..... ดังนั้น หากยังไม่ได้ข้อยุติก็จะไม่นำเสนอกฎหมายดังกล่าวในขณะนี้

มาตรการที่ 2 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหนังสือด่วนที่สุด ที่ ศธ. 0509.6(1.4)/ว 14 ลงวันที่ 8 มกราคม 2550 เรื่อง การเสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แจกไปยังนายกสภามหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่ง มีสาระสำคัญว่า เนื่องจากมีข้อข้องใจและการแสดงออกในทางที่ไม่เห็นด้วยจากผู้บริหาร คณาจารย์ พนักงานและนิสิตนักศึกษาบางกลุ่ม ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การเปลี่ยนสถานภาพเป็นการแปรรูปไปเป็นหน่วยงานเอกชนที่จะต้องหาเงินเอง ทำให้ต้องมีการขึ้นค่าเล่าเรียน ซึ่งจะเดือดร้อนกับนิสิต นักศึกษาที่ยากจน เป็นการโอนอำนาจจากรัฐไปเป็นของกลุ่มผู้บริหารซึ่งอาจจะใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม และจะนำไปสู่การจำกัดสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ เป็นต้น ประเด็นปัญหาเหล่านี้ได้สะท้อนผ่านสื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่สับสน และคลาดเคลื่อนไปจากหลักการและเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยในกำกับเป็นอย่างมาก

ดังนั้น เพื่อให้มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสชี้แจง ทำความเข้าใจและรับฟังข้อคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงขอเสนอแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้มาเพื่อพิจารณาดำเนินการ ต่อไปนี้

1) การเปลี่ยนสถานภาพจากมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นความสมัครใจของแต่ละมหาวิทยาลัย โดยเป็นอำนาจการตัดสินใจของสภามหาวิทยาลัยตามสภาพความพร้อมและความต้องการของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง รัฐบาลไม่มีนโยบายที่จะเร่งรัดหรือมีกรอบเวลาที่จะปรับเปลี่ยนแต่ประการใด

2) ก่อนที่สภามหาวิทยาลัยจะมีมติเสนอร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ควรจะได้มีการรับฟังความคิดเห็นและแสวงหาความเห็นพ้องจากบุคลากรทุกกลุ่มในมหาวิทยาลัยจนได้ข้อยุติว่าพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนและดำเนินการในรูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3) มหาวิทยาลัยที่สภามหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นชอบในการเสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แล้ว หรือกำลังจะเสนอมา ขอให้รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและความเห็นพร้อมทั้งประเด็นความเห็นที่แตกต่างจากทุกกลุ่มในมหาวิทยาลัย เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย มหาวิทยาลัยใดยังมีได้ทำการรับฟังความคิดเห็นหรือต้องการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม ขอให้ดำเนินการก่อนที่จะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี

4) ร่างพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติรับหลักการแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกากมหวิทยาลัย จะมีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็สามารถทำได้ ทั้งนี้ ขอให้ประสานงานกับคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องโดยตรง

5) การเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมหาวิทยาลัยที่ประสงค์จะขอเปลี่ยนสถานภาพถือเป็นความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่จะต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับบุคลากรของมหาวิทยาลัยและบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นปัญหา ที่ยังข้องใจ หวั่นวิตก หรือความเห็นที่แตกต่าง เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปโดยราบรื่น

การนำมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ มีพัฒนาการมาร่วม 40 ปี ในการดำเนินการให้เป็นไปตามความพร้อม ทั้งนี้เพื่อให้อมหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศ โดยมีหลักการร่วมกันบางประการเท่านั้น เพราะฉะนั้นก็ยึดหลักว่า ถ้าที่ไหนพร้อมก็ให้ยื่นเสนอร่างกฎหมายได้

มาตรการที่ 3 ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประมวลความคิดเห็น และชี้แจงในประเด็นที่ชี้แจงได้ กรณีเป็นเรื่องที่ยังกังวล ให้ศึกษาข้อเท็จจริงจากมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมาก่อนแล้ว และกรณีที่เห็นว่าค่าเล่าเรียนของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแพงนั้น เป็นเพราะมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี เป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยี ประเด็นที่สำคัญ คือ กระทรวงศึกษาธิการได้ให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งที่ต้องการจะเปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทำความตกลงให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ประเด็นที่ 3 ผู้ตั้งกระทู้ถาม ได้กล่าวเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ ซึ่งได้เน้นการให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชน รวมถึงการเสนอให้มีการจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจให้แก่บัณฑิตศึกษาและในฐานะที่เป็นกรรมการกิจการเด็กและเยาวชนฯ จึงเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญในเรื่องนี้

คำตอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เรียนชี้แจงใน 2 ประเด็น กล่าวคือ จากหนังสือที่ได้แจ้งไปยังสภามหาวิทยาลัยต่าง ๆ หากยังไม่เพียงพอที่จะให้ประชาชนเข้าถึง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ นั้น ยังดำเนินการได้น้อย ต่อไปกระทรวงศึกษาธิการก็จะดำเนินการเพิ่มเติม เช่น ให้อธิการบดีจัดทีมสร้างความเข้าใจ ขณะเดียวกันก็จะไม่เป็นการบังคับเพื่อเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ยกตัวอย่างกรณีของประเทศญี่ปุ่น การนำมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ ในสมัย ดร.อาริมา ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ว่า ทำไมมหาวิทยาลัยของญี่ปุ่นไม่เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยในตะวันตกหรือออสเตรเลีย และทำอย่างไรจึงจะแข่งขันได้ ซึ่งก็ได้พบว่าเป็นเพราะ 1) มหาวิทยาลัยของญี่ปุ่นเป็นมหาวิทยาลัยในระบบราชการ 2) ขาดอิสระทางวิชาการ 3) ขาดความเป็นสากล ในการที่จะพัฒนาให้มีความก้าวหน้า สามารถแข่งขัน จึงต้องให้มหาวิทยาลัยมีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีการบริหารคล่องตัวแบบเอกชน สำหรับปัญหาของไทย คือ ไม่มีรูปแบบที่ลอกเลียนได้ และยังมี ความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน ดังนั้น จึงให้มีการรับฟังความคิดเห็น การประมวลความคิดเห็น และในส่วนที่จะทำความเข้าใจร่วมกันได้ จะดำเนินการต่อไป

สำหรับประเด็นความกังวล เรื่องค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนของนิสิตนักเรียนนั้น หากต้องการให้มีการปรับกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องนี้ ก็สามารถแก้ไขร่างกฎหมายได้ ดังเช่น ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ในมาตรา 9 ได้กำหนด ว่า “มหาวิทยาลัยจะปฏิเสธการรับผู้สมัครผู้ใดเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือยุติหรือชะลอการศึกษาของนักศึกษาผู้ใด ด้วยเหตุเพียงว่าผู้นั้นขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงเพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ แก่มหาวิทยาลัยมิได้” ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยใดต้องการให้มีการกำหนดเรื่องดังกล่าว ก็สามารถกำหนดได้

